PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 157 (256) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 7 listopada 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Prawda 4.XI w komentarzach do depeszy „Temps“ o stanowisku Polski w sprawie ewakuacji Nadrenji wiąże zagadnienie to z zagadnieniem stosunków polsko-sowieckich. Polska faszystowska wpatrzona jest we Wschód i domaga się gwarancji w postaci bagnetów francuskich nad Renem. Polityka Polski w sprawie ewakuacji Nadrenji pozostaje w ścisłym związku z przygotowaniami do wystąpienia przeciwko ZSRR.

Krasnaja Armja 23.X. donosi, że słuchacze szkoły instruktorów sanitarnych w szpitalu wojskowym w Charkowie powzięli uchwałę, w której witają rewolucyjny proletarjat łódzki i polską partję komunistyczną oraz zapewniają proletarjat polski, iż armja czerwona życzy proletarjatowi polskiemu sukcesu w walce o obalenie kapitalizmu.

Wieczerniaja Moskwa 23.X podkreśla, że „białogwardzista“ Bułak-Bałachowicz brał udział w odbytej w Warszawie konferencji delegatów polskich związków byłych wojskowych.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Prawda 4.XI twierdzi, że dwa zjazdy PPS wykazały, iż olbrzymia większość partji znajduje się po stronie C. K. W., co nie rozstrzyga kwestji o następstwach kryzysu, ponieważ istnieje potężny czynnik, który kieruje rozłamem w partji, mianowicie „faszyzm polski“. Faszyzm ten dąży do utworzenia swej organizacji w polskiej klasie robotniczej. Jest to część przygotowań piłsudczyków do wojny przeciwko ZSRR.

Izwiestja 4.XI w komentarzach do doniesień ajencji Tass o wypadkach we Lwowie zaznaczają, że pewna część prasy polskiej chciałaby tłumaczyć te wypadki jako skutek „intrygi bolszewickiej“. Niepowodzenie dotychczasowej polityki władz polskich na Ukrainie zachodniej oszołomiło działaczów warszawskich do tego stopnia, iż zaczęli mówić o „bolszewickich pieniądzach, rozdawanych patrjotom ukraińskim“. Najbardziej nieprzejednani wrogowie ZSRR w Polsce zmuszeni będą uznać, iż jestto insynuacja. Cała prasa polska zresztą wskazuje na działaczów z „Undo“, jako na winnych organizacji napadu ukraińskiego na policję. W ostatnich czasach „Undo“ dążyło wyraźnie do porozumienia z rządem polskim. Wypadki we Lwowie wykazały, że polityka ta poniosła klęskę. Od chwili obecnej jedynym atutem polityki polskiej na Ukrainie zachodniej będzie gotowość bojowa garnizonu lwowskiego.

Prawda 3.XI. ogłasza wiadomości o wydarzeniach we Lwowie pod tytułem: „Pogrom ukraińców we Lwowie — 10-ta rocznica zagarnięcia Ukrainy zachodniej przez Polaków“.

Prawda 3.XI. omawiając wydarzenia we Lwowie, pisze: Wojewoda Józewski i jego pomocnicy z obozu petlurowskiego usiłują stworzyć na Wołyniu ognisko walki przeciwko władzy sowieckiej na Ukrainie. W Łucku koncentrowane są najbardziej zdradzieckie i przekupne czynniki ukraińskie, Łuck stanowić ma centrum propagandy idei „związku Kijowa z Warszawą“, o której mówi w swem głośnem przemówieniu były minister petlurowski, obecny polski „gubernator“ Józewski. Opłacana przez polskie pieniądze lojalność ugodowców ukraińskich nie była w stanie przez długi czas ukrywać rzeczywistych nastrojów ludności Ukrainy zachodniej. Prześladowanie organizacyj ukraińskich stanowi treść polityki polskiej na ziemiach ukraińskich. Prześladowanie to wywołało wśród ludności ukraińskiej na Wołyniu i w Galicji głęboką nienawiść do Polski. 10-ta rocznica okupacji stolicy Galicji wschodniej przez Polaków spowodowała żywiołowe demonstracje przeciwpolskie. W odpowiedzi władze polskie zorganizowały pogrom ukraińców. Brali w nim udział nacjonalistyczni studenci polscy, bronieni przez uzbrojoną policję. Zachodnio-ukraińska republika ludowa skazana była na zagładę od pierwszej chwili swego istnienia. Jej rząd nie szukał zbliżenia z Ukrainą sowiecką, lecz uwierzył mo-

carstwom, które obiecały Galicji wschodniej niepodległość, oddając ją następnie we własność Polsce imperjalistycznej. Od 10 lat prowadzi na tem terytorjum Polska politykę ucisku narodowościowego. Po wypadkach we Lwowie przeciwpolskie nastroje ludności ukraińskiej wzmocnią się poważnie. Jest rzeczą wątpliwą, żeby w tej sytuacji Józewscy marzyć mogli o stworzeniu na Ukrainie zachodniej ośrodka zjednoczenia ziem ukraińskich pod sztandarem Polski.

TURCJA A ZSRR.

Izwiestja 4.XI donoszą, że z okazji V rocznicy proklamowania republiki w Turcji odbyła się wymiana depesz pomiędzy przewodniczącym C. K. W. Z. S. R. R. Kalininem a prezydentem republiki tureckiej Gazi-Mustafa-Kemalem. W odpowiedzi na powitalną depeszę Kalinina, Gazi-Mustafa-Kemal podkreślił, iż „szczera przyjaźń, zawiązana w chwili trudnej dla narodu tureckiego i dla narodów związku sowieckiego trwa nadal i wyda szczęśliwe rezultaty dla rozwoju obydwuch państw i ogólnego pokoju". Z tej samej okazji odbyła się wymiana depesz pomiędzy przewodniczącym rady komisarzy ludowych Z. S. R. R. Rykowem a prezesem rady ministrów republiki tureckiej oraz pomiędzy ministrem spraw zagranicznych Turcji i zastępcą komisarza ludowego spraw zagranicznych Karachanem.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Izwiestja 4.XI. donoszą o potępieniu opozycji prawicowej przez plenum C. K. KPBU, które wezwało wszystkich komunistów ukraińskich do zwalczania „prawicowego odchylenia".

Orka 20.X. ogłasza sprawozdanie z przebiegu obrad plenum biura polskiego C. K. partji komunistycznej w BSRR. Plenum zajęło się sprawą pracy na wsi, pracy ateistycznej i pracy wśród ludności miejskiej. Najwięcej czasu i uwagi poświęciło plenum pracy partyjnej na wsi. Stwierdzono, iż praca ta rozwija się dodatnio. Polskie organizacje komunistyczne przeciwstawiają hasłu jedności narodowej, które wysuwane jest przez kler i zamożne włościaństwo, swe hasło zróżniczkowania wsi przez uświadomienie biedoty wiejskiej. Plenum uchwaliło aktywizację propagandy przeciwreligijnej wśród ludności polskiej w BSRR.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

Wieczerniaja Moskwa 3.XI. donosi o utworzeniu ligi zwalczania antysemityzmu w Moskwie. Liga ta prowadzić ma walkę z antysemityzmem na całem terytorjum ZSRR, występując czynnie przeciwko objawom wrogiego stosunku do żydów. Do założycieli ligi należą: były adwokat Zarubnyj, sekretarz generalny Akademji Nauk Oldenburg, literat Fiedin i in.

Wisty 23.X. podają, że komisarjat ludowy oświaty w Charkowie zaproponował sowieckiemu wydawnictwu państwowemu wyznaczenie terminu, od którego obowiązywać ma na Ukrainie nowa pisownia zatwierdzona przez radę komisarzy ludowych USRR.

Trybuna Radziecka 21.X. omawia sytuację w uczelniach polskich w ZSRR. Na polskim wydziale komunistycznego uniwersytetu mniejszości narodowych Zachodu studjuje 28 studentów, z których 13 pochodzi z Ukrainy, 3 z Białorusi, 2 z Leningradu, 5 z Moskwy, 2 z Syberji, 2 z Samary oraz 1 jest emigrantem z Polski. Na polskim „rabfaku" im. Pokrowskiego robotnicy fabryczni stanowią 77,3% ogólnej liczby słuchaczów, wszyscy prawie słuchacze należą do partji lub do ZMK. Emigranci z Polski stanowią niewielki odsetek i zostali wyznaczeni przez „gławprofobr".

SPRAWY GOSPODARCZE.

Prawda 4.XI omawia sytuację aprowizacyjną i trudności w dostarczaniu zboża do uprzemysłowionych okręgów ZSRR. Trudności te powodowane są wyłącznie prawie przez nader niekorzystne wyniki tegorocznych zbiorów; najlepsze rezultaty osiągnięto w oddalonych od centrum państwa okręgach wschodnich. Ogólna sytuacja aprowizacyjna nie jest bynajmniej zła i zapotrzebowanie ludności na artykuły spożywcze będzie mogło być pokryte w roku bieżącym przynajmniej w tym samym stopniu, co w roku ubiegłym. Wszystko zależy od naprawy organizacji aparatu rozdzielczego i linji komunikacyjnych, jak również od ożywienia udziału klasy robotniczej w akcji aprowizacyjnej. Rosyjska prasa białogwardyjska i zamożne włościaństwo w ZSRR rozpowszechniają chętnie pogłoski o rzekomych trudnościach aprowizacyjnych. Trudności istnieją, lecz są to drobne braki, których naprawa uskuteczniona będzie przez wspólny wysiłek całego społeczeństwa sowieckiego.

Ekonomiczeskaja Żizń 4.XI donosi o braku mąki kartoflanej w Moskwie.

Ekonomiczeskaja Żizń 4.XI podaje, że we wszystkich okręgach ZSRR zapotrzebowanie na manufakturę i towary bławatne przewyższa istniejące zapasy. W żadnym okręgu zapotrzebowaniu nie uczyniono zadość w całości. Zapasy towarów na składach obniżyły się znacznie. Sprzedaż towarów wełnianych stanowi 10 — 30% zapotrzebowania, sprzedaż towarów lnianych — 30 — 50%.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Rul 19.X. Opozycja ukraińska (korespondencja z Warszawy).

Siegodnia 19.X. Incydent Woldemaras — Balodis. — Nieproszeni obrońcy (korespondencja z Warszawy o demonstracji akademików w sprawie importu zagranicznych towarów do Polski).

Zakł. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.

Drukowane na prawach rękopisu.